

## Jog & Fegyver

*Miként előző számunkban ígértem, a jelen rovatunkban a fegyvercsempészéssel foglalkozunk, mégpedig teljesen saját praxisból. Ebben a bűncselekményfajtában ugyanis vannak olyan árnyalatnyi eltérések, melyek a hivatalos nyomozati iratokból egyáltalán nem tűnnek ki és csak az látja a lényegét, aki valóban foglalkozik vele.*

### Fegyvercsempészet

Btk. 263/B. § (1) Aki lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot, robbantószer, illetve robbanóanyag, robbantószer felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt a) üzletszerűen, b) bűnszövetségben követik el.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt a) bűnszervezet tagjaként b) különös visszaesőként követi el, tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Ennek egyik példabeli alanya S úr, aki külföldi állampolgár, iskolai végzettsége: főiskola, szakképzettsége: elektromérnök, vállalkozóként dolgozik, hazájában és Magyarországon egyaránt büntetlen előéletűnek minősül.

Tehát S. úr, aki Magyarországon egy csendes kis zalai faluban, erdőhöz közel 1997-ben vásárolt ingatlant és többek között pl. számszerűk tervezésével és a prototípusok gyártásával is foglalkozik, egyik alkalommal (1999. június 11-én) hazájában vásárolt egy 7,9 mm-es 98 M Mauser típusú puskát a hozzá tartozó lőszerrel együtt. A lőfegyverhez a hatóságok ellátták a szükséges okmányokkal, mellyel a tulajdonjogát és a tartás jogszerűségét is igazolni tudta. Már korábban is vásárolt egy 9 mm Knall kaliberű riasztópisztolyt, melyhez hazájában (minő kultúrállam) semmiféle külön engedély nem kellett. A riasztópisztolyát általában, sőt szinte

mindig, az autóstáskájában tartotta, de ez soha nem okozott problémát, mert a hazája irányából érkezők táskáját, zsebeit - különösen, ha annak az országnak állampolgárai is - ritkán szokták átvizsgálni az államhatár és az állami bevételek őrei.

1999. szeptember 19-én elindult Magyarországra, miként szokott, a Land Rover típusú járművével. Csak egy kézitáska volt az ülés alatt, az autóstáska a jobb első ülésen, a hátsó ülésen pedig, elegáns műbőr tokban a 111 cm hosszú puska volt végigfektetve. Heiligenkreutznál az osztrák határőrizeti szervek rögtön rá is kérdeztek, hogy miféle lőfegyvert szállít, ellenőrizték a papírjait, majd mivel minden rendben volt, jó utat kívántak. Ekkor jött a magyar határátlépés, ahol S. úr átadta iratait (útlevelét, forgalmi engedélyét, valamint a fegyver iratait is). Az ellenőrző személy - S. úr állítása szerint - csak az útlevelébe pillantott (akkor még nem regisztráltak), majd benézett a csupa ablak kocsiba, és „tovább”-ot intett. S. úr örült, hogy végre egy olyan szabad országba érkezett, ahol nem vizsgálgatják, kontrollálják fölöslegesen a jogszerűen tartott fegyvereket, egyszerűen tudomásul veszik, hogy neki van engedélye, van fegyvere és szerinte ez így is van jól. Megérkezett a házához, a kocsival beállt a garázsba, és még a fegyvert sem vette ki a hátsó ülésről. Gyakorlatilag a Mauserral a hátsó ülésen közlekedett még három napon keresztül és örült annak, hogy ezt itt - mint egy szabad országban - nyugodtan megteheti, mert azért otthon neki szólni szoktak, ha bent hagyja a kocsijában a puskát, hogy zárja el, de mint már írtam, S. úr azért vett itt házat, mert ezt egy szabad országnak tartotta és úgy látta, hogy a puskájával együtt jó helyre érkezett. (Micsoda naivitás!)

Néhány nappal később, pontosan 1999. szeptember 19-én, vasárnap pénzt akart kivenni a közeli város (mely ezen sorok írójának is lakóhelye) bank automatájából, de út közben az egyik falusi kocsmában ismerősöket látott, akik mellett megállt. Elfogyasztottak néhány sört, ami S. úr számára különösebb lelkifurdalást nem okozott, hiszen hazájában 0,4 ezreléknyi alkohol fogyasztása még megengedett gépjárművezetés közben. (Teszik ezt abból a megfontolásból, hogy aki két üveg sör elfogyasztása után nem tud biztonságosan vezetni, az sör nélkül sem tud, és valljuk be őszintén, ebben sok igazság van.) A fogyasztás végén S. úr fizetett és akkor valaki a társaságból meglátta a riasztópisztolyt az autóstáskában. Kíváncsi kérdésére S. úr elővette a pisztolyt és próbálta elmagyarázni, hogy ez nem igazi, ez csak egy riasztófegyver, majd, hogy bemutassa, kettőt a levegőbe is lőtt, ami minden jelenlevőnek nagyon tetszett. (Ezt aztán végképp nem kellett volna.)

Még a kocsmá előtt álldogálók is megcsodálták a riasztópisztolyt, így S. úrnak csak annyi ideje volt, hogy beüljön a terepjáróba, és beindítsa motort. Elindulni már nem tudott, mert

ebben a békés falucskában a vasárnap délutáni riasztólövés azonnal rendőrségi bejelentést indukált. Igaz, nem volt szilveszter éjféli, ahol az ilyen hanghatás - különösen kakaskukorékolással együtt - nem számít szokatlannak. A rendőrök először elvették a riasztófegyvert a 9 darab riasztótölténnyel, majd konstataáltak, hogy nem működik az egyik index, majd megfűjatták a szondát is, ami bizony elszíneződött. Mivel így vezetni nem lehet és a kocsit sem akarták az út szélén hagyni, az egyik rendőr beült a volán mögé, hogy rendőrkapitánysághoz szállítsa a kocsit, természetesen a vérvételre menő S. úrral együtt. A gépkocsiból kiszálló rendőr meglepődve tapasztalta a hátsó ülésen a fegyvertokot, melyen el is húzta a cipzárt. Ekkor meglátta a fegyvert, ami aztán megindította az intézkedések sorozatát.

Érkezett sorba az ügyeletes nyomozó, technikus, meg persze én is, mint az ügyvédi kamara által arra a hétvégére kijelölt ügyeletes ügyvéd. Mivel S. úr semmilyen, a magyar hatóságok által kiállított lőfegyvertartási engedélyt felmutatni nem tudott - és értetlenkedett, hogy az neki minek -, az eljárást a Btk. 263/A. § (1) bek.-be ütköző lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés miatt indították meg. Közben megtörtént a házkutatás a lakáson, ahonnan még előkerült 35 darab 8\*57-es JS vadászlőszer, valamint még 10 darab riasztótöltény (nagy nyomozói lelemény nem kellett hozzá, mert ott voltak a konyhaasztalon).

Ekkor még próbálkoztam azzal, hogy esetleg villámgyorsan egy biztosíték letétellel (óvadék) hagyja el S. úr az országot, mert már láttam, hogy itt rohamosan szigorodni fog a helyzet. Az ügyész nem engedélyezte az óvadékot, de a rendőrhatalóság hamarosan (másnap) rájött, hogy itt nem az ő hatáskörükbe tartozó lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés történt, hanem - mivel S. úr a határon hozta át a puskát és a lőszer - fegyvercsempészség büntette, mely már a megyei rendőr-főkapitányság hatáskörébe tartozik. Ennek nyomatékául az eddig a procedúrát rendkívül jámboran viselő S. urat rögtön őrizetbe vették, ahonnan csak 72 óra elteltével sikerült kihozni, mielőtt elrendelték volna az előzetes letartóztatását.

Megjegyzem, ekkor a rendőrhatalóság az S. úr érdekében azonnal fellépő külképviselőt is azzal biztatta, hogy itt aztán a társadalomra való veszélyesség csekély foka miatt csupán egy kiutasítás várható, de én ezt már akkor sem hittem el. Az őrizetből való szabadulás után S. úr a hatóságok által lefoglalt útlevelet hátrahagyva azonnal távozott az országból, mert mint tudjuk az államhatár átlépéséhez nem útlevelet kell, hanem akarat és senkit nem ad ki saját hazája. Mint később kiderült, ez jó döntés volt. A védelem a tárgyalás kitűzése előtt és a tárgyalás alatt is hiába indítványozta, hogy S. úr büntetőügyét elbírálás céljából - a nemzetközi bűnügyi jogsegély alapján - hazájának adják át elbírálásra, a vádhatóság

Magyarországon kérte felelősségre vonni, mondván, hogy hazájában nem kapna a cselekményéért büntetést, hiszen hazai joga szerint nem követett el semmilyen törvénybe ütközőt.

A megyei bíróság a vádlott távollétében megtartott tárgyaláson S. urat 3 évi börtönre és a Magyar Köztársaság területéről 2 évre történő kiutasításra ítélte. A másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság az ítéletet helybenhagyta. A fentiekből látszik, hogy egy külföldi állampolgár a saját tulajdonát képező - és hazájában engedéllyel tartott - lőfegyverét úgy hozta be az országba, hogy nem győződött meg a magyarországi szabályokról. A bíróság, noha érzékelte, hogy S. úr ezt a cselekedetét nem a hazai bűnbandák felfegyverzése érdekében, vagy egyéb elítélendő okból követte el, mégsem hozhatott más ítéletet.

A jogszabály a büntetési tétel alsó határát 5 évben állapítja meg és ez független attól, hogy a cselekmény tárgya egy saját tulajdonú vadászlőfegyver, vagy egy kiköszörült gyártási számú, hangtompítóval ellátott Skorpió géppisztoly. A bíróságnak a törvényt alkalmaznia kell. A bíróság a jogszabályban engedélyezett enyhítési lehetőséget kihasználva az ötéves minimális büntetési tétel alá ment, egészen három év börtönig. A Btk. 87. § szerint ugyanis a büntetési tételnél enyhébb főbüntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke is túl szigorú. Ha a bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb háromévi szabadságvesztést lehet kiszabni, mondja ki a törvény. Ez a büntetés azonban csak végrehajtandó szabadságvesztés lehet, mert a Btk. 89. § (2) bek. szerint: különös méltánylást érdemlő esetben az egy évnél hosszabb, de a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása is felfüggeszthető. Itt azonban a hároméves büntetési tétel kizárja a próbaidőre történő felfüggeszthetőség lehetőségét.

Gyakorlatilag mindenki tudta, hogy S. úr nem egy bűnöző, de az is tény, hogy az államhatárt átlépte egy olyan lőfegyverrel, melyhez Magyarországon tartási engedéllyel nem rendelkezett. Az országba a közúti határátkelőn lépett át teljesen szabályos körülmények között (mármint befelé). Alávetette magát az ellenőrzésnek, azonban a vámról szóló jogszabályok szerint nem elég azt mondani, hogy itt vagyok és be szeretnék jönni, hanem az utasnak kell nyilatkozatot tenni arról is, amit szállít. Tehát pusztán egy formálisan vagy felületesen végrehajtott ellenőrzés nem mentesíti az utast az általa szállított áru bejelentése alól, mert a bejelentést szóban vagy írásban lehet megtenni, de ráutaló magatartással nem. S. úr tehát az ítélet jogerőre emelkedésétől - 2001. május 17. napjától - számított öt éven belül nem léphet az ország területére, mert büntetését ezen időn belül bármikor végre lehet hajtani, ha magyar

joghatóság alá kerül. A puskáját a magyar állam elkobozta és talán majd egyszer értékesítik (egészen jó állapotban volt).

A cselekmény jogi és morális megítélése között esetünkben - álláspontom szerint - lényeges távolság található és ez abból adódik, hogy a cselekmény törvényi tényállásában a „lőfegyver” kifejezés szerepel. Ezen szóhoz a jogalkotóink számára a tiltandó, megszüntetendő, bevonandó fogalmak kapcsolódnak, ez pedig ide vezetett.

Szeptemberi számunkban ismét jogeset kerül feldolgozásra.

*Dr. Bokros Gábor*  
*ügyvéd*